

bismo ni mi upuštali u neko ocjenjivanje, ali bismo istakli nastupe pijanista Karla Radziwonowiczta iz Varšave, violinista Dana Almgrena iz Stockholma, mezzosopranistice Eve Johansson iz Kopenhaga, flautistice Anne Elise Keefer iz Osla, a od komornih sastava duo iz Londona (James Potter, violončelo i Michael Dussek, klavir) i trio iz Beograda (Ljubiša Jovanović i Svetlana Ristić, flauta i Dubravka Kovačević, klavir).

Središnje teme ovogodišnjih referata na »Rovinj-skim susretima« bile su pitanje odgoja muzičkih kadrova potrebnih radio-televizijskim ustanovama te upotreba suvremenih tehničkih pomagala u glazbenoj nastavi. O obrazovanju kadrova potrebnih u sredstvima javnog informiranja osobito u RTV-ustanovama te o pomoći koju u tome mogu pružiti muzičke akademije, govorili su Stanko Horvat, dekan Muzičke akademije u Zagrebu i Vlado Seljan, direktor muzičke proizvodnje RTZ, a donekle i Josip Vuković, novinar. Zdenka Weber iznijela je kakve su mogućnosti da »Muzička omladina« pridonese obrazovanju spomenutih kadrova, osvrnuvši se posebno na tečajeve za animatore glazbene kulture koji se već tri godine održavaju u centru Međunarodne federacije Muzičke omladine u Grožnjanu.

Ne mogu a da ovdje ne podsjetim da je Muzička akademija u Zagrebu već prije desetak godina osnovala odjel za izobrazbu tonskih majstora uz suradnju Elektrotehničkog fakulteta. Ali umjesto da su se na taj prvi korak nadovezale nove akcije i da se taj odjel širio i dalje razvijao, ta se vrijedna inicijativa nasilno prekinula.

Interesantan je bio referat Dejana Mihailovića, profesora violine iz Novog Sada, pod naslovom »Muzičko mišljenje i izvodačka tehnika«; polazeći od Tartinijeve premise da »kaos osjeća rađa kaos pokreta« prof. Mihailović ispravno tvrdi da u glazbenoj pedagogiji moramo u prvom redu inzistirati na jasnoj glazbenoj misli, a od nje kretati k njenoj materijalnoj realizaciji.

Prof. Selma Ferović iz Sarajeva vrlo je iscrpno pokazala u svom referatu (»Mogućnosti primjene suvremene tehnologije na raznim stupnjevima muzičkogodnog procesa«) kakve se mogućnosti otvaraju glazbenoj pedagogiji upotrebom novih tehničkih pomagala. O sličnoj temi govorila je i Dr. Jarmila Vrchotova-Patova iz Praga u predavanju »Glazbeni odgoj i tehnički napredak«, upozoravajući ipak da nikakav tehnički aparat ne može zamijeniti nastavnika, jer samo učitelj koji je sam izrazito humana ličnost ima preduvjete da oblikuje osobnost đaka.

Mo. Giuseppe Montanari dao je informaciju o jednom novom tečaju koji je osnovan na konzervatoriju »G. B. Martini« u Bologni, a koji ima zadatak da uvodi studente u novi svijet elektronske glazbe te da ih upozna s najnovijim dostignućima na polju elektroakustike.

Prof. Ingemar Gabrielson iz Stockholma (»Opravdanje nesporeduma«) nastavlja ideju Jarmile Vrchotove da nam tehnologija ne smije uništiti humani način života, ali vjeruje da će nove generacije znati tehniku podrediti potrebama obnove kulture.

Milan NAGY

Viktor Rončić

MISA ZA JEDNOGLASNI ZBOR I ORGULJE

Cijena: partitura = 20 din
dionica = 2 din

KONCERTNA SEZONA 1978/79. U SUBOTICI

Subotički ljubitelji glazbe mogli su biti zadovoljni proteklom sezonom jer su imali veliki izbor dobrih glazbenih priredaba. Osim toga i program je bio raznovrstan: solo-koncerti, orkestralni i komorni ansambl i opere.

Glazbenu sezonu 1978/79. otvorila je u dvorani Doma kulture skopska pijanistica Gordana Bačoska. Ona je svirala *Dvadesetčetiri preludija* op. 28 Fr. Chopina i *Sonatu u fis-molu* op. 2. J. Brahmsa. Koncem rujna novosadska opera dala je operetu *Mala Florami* Ive Tijardovića. Režiser je bio Miljenko Štambuk iz Splita; zbor je pripremio Berislav Skenderović iz Subotice, a dirigent je bio Lazar Buta iz Novog Sada.

U okviru »Dana muzike« koji se održavaju već nekoliko godina početkom listopada, najprije je nastupila na solističkoj večeri sopranistica Vera Berdović uz klavirsku pratnju prof. Imrea Toplaka iz Novog Sada. Oni su zajedno izveli djela Pergolesija, Paisiela, Mozarta, Schuberta, Hatzea, Konjovića i Jenka. Iste večeri pijanistica Srboslava Vukšan-Lopušanski svirala je kompozicije J. S. Bacha *Fantazija u c molu*, od F. Schuberta *fantaziju Wanderer* i od E. Granadosa *Tri španjolske igre*. U nastavku »Dana muzike« u dvorani doma »Ker« koncertirao je subotički gudački kvartet izvevši djela A. Dvoržaka i W. A. Mozarta. Kvartet čine Lilla Pekar (violina), Tibor Pekar (violina), Balázs-Piri István (viola) i Mirko Molnar (violoncelo). Sredinom listopada u koncertnoj dvorani stare gradske kuće nastupila je Makedonska filharmonija. Dirigent je bio Fimčo Muratovski, a klarinet solo svirao je Ivan Kočarov. Izvodili su djela B. Ivanovskog *Razmišljanje*, W. A. Mozarta *Koncert za orkestar i klarinet u A-duru* i Fr. Schuberta *Simfoniju br. 5 u B-duru*. 13. listopada gostovala je poznata pijanistica evropskog renomea Erika Lux iz Budimpešte. Ona je svirala Bachov *Talijanski koncert*, Schubertovu *Sonatu u a-molu* op. 143, *Leptira* od R. Schumana i *Godine hodočašća* od F. Liszta.

»Dani muzike« u Subotici bili su završeni s koncertom Subotičke filharmonije pod vodstvom maestra Milana Asića.

Na blagdan sv. Terezije Avilske, zaštitnice katedrale i cijeloga grada održan je vrlo uspješni koncert u subotičkoj katedrali. Na orguljama je nastupila Hvalimira Bledšnajder (Zagreb) i sopranistica Melinda Emih-Ovčarić (Zagreb). Umjetnice su izvele od J. S. Bacha *Preludij i fugu u D-duru*, zatim kantatu *Frohlockt und singt*, od C. Francka *Koral u a-molu*, od Vinka Jelića *Oculi tui Deus*, od J. Haydna Gabrijelovu ariju iz oratorija *Stvaranje svijeta*, od L. Boëllmanna *Gotičku suitu* i od A. Klobučara *III. tokatu*.

U povodu 110-godišnjice muzičke škole u Subotici i 150-godišnjice smrti F. Schuberta koncertirali su profesori muzičke škole. Pijanist Matija Molcer izveo je Schubertovu *A-dur sonatu* op. 120. Sopranistica Ildikó Komjádi pjevala je arije iz *Geheimnisse* uz klavirsku pratnju M. Molcera, a gudački kvartet muzičke škole izveo je Schubertovo posljednje djelo op. post *Smrt i djevojka*. 11. studenog kulturno-umjetničko društvo »Lányi Ernő« iz Subotice slavio je 80-godišnjicu osnutka. Prilikom te proslave priredili su zajednički koncert u domu kulture sa pjevačkim KUD-ovima iz Kule, Čantavira, Bačke Topole i Šio-

foka (Mađarska). Na programu su bili Hässler, Liszt, Slavenski, Blobner, Bárdos, Halmos, Mokranjac, Kodály, Bajić, Dewand, Szücs i Simić. Posebnost programa je bila zajednička točka svih KUD-a. To je bila velika kantata Petra Varge nazvane *Svečani zvuci* koju je za tu proslavu napisao i komponirao dirigent subotičkog KUD-a »Lányi Ernő«.

15. studenog Subotička filharmonija slavila je 70-godišnjicu postojanja. Toga dana filharmoničari, na čelu sa svojim dirigentom Milanom Asićem, priredili su komemorativni koncert. Nakon svečanog govora i retrospektive proteklog rada, izveli su od C. M. Webera uvertiru *Euryanthe*, zatim od C. M. Webera *Koncert za orkestar i klarinet u Es-duru* nr. 2. od F. Schuberta uvertiru *Zauberharfe* i od F. Schuberta *Simfoniju u h-molu* (Nedovršenu). Solist na klarinetu je profesor muzičke škole Matija Lévai.

U znak sjećanja i u spomen smrti Franza Schuberta, subotički pijanist Matija Molcer, 19. XI. priredio je Schubertovo veče. U svečanoj koncertnoj dvorani svirao je *Allegretto u c-molu*, zatim *Sonatu u A-duru* i *Sonatu u B-duru*.

Početkom prosinca novosadska Opera gostovala je sa operom *Doktor i apotekar* Karla Ditters von Dittersdorfa. Režiser je bio Borislav Popović iz Beograda, a dirigent Imre Toplak iz N. Sada. U ulogu doktora nastupio je Miodrag Milanović iz Beograda, a ulogu apotekara tumačio je novosadski operni prvak Rudolf Németh.

Komorni zbor »Pro musica« iz Subotice 16. prosinca zabilježio je 10. obljetnicu svoga djelovanja. U povodu te obljetnice priredili su koncert u dvorani stare gradske kuće izvodivši djela Dufaya, Gallusa, Palestrine, Gastoldija, Lottia, Monteverdia, Vivaldia, Mokranjca, Kodálya, Slavenskog, Bárdosa i Maksimovića.

Koncem prosinca tri subotičke umjetnice priredile su koncertno veče u dvorani muzičke škole. Bila su to: pijanistica Irena Segedinčev, sopranistica Silvija Vojnić-Purčar i pijanistica Magdalena Bogdanov. Izvele su djela C. Debussyja, J. S. Bacha, Fr. Chopina, J. Marinkovića, M. Cipre, G. Kreka, S. Binickog i M. Molcera.

17. I. profesori muzičke škole Irena Segedinčev, Matija Levai i Georg Olah priredili su koncert tria. Svirali su od Ph. Em. Bacha *Trio-sonatu*, od L. Mercia g-mol sonatu, od C. Saint-Saënsa *Sonatu za klavir i klarinet*, od M. Glinke *Patetički trio* i od P. Čajkovskog *Humoresku*. U mjesecu siječnju zabilježen je još jedan lijepi koncert koji je izveden sa Subotičkom filharmonijom. Program je bio sljedeći: J. Ch. Bach *Koncert za violu i gudački orkestar*, J. Haydn *Simfonija br. 45* u fis-molu. E. Grieg *Koncert za klavir i orkestar* u a-molu. Zatim su kao praižvedbu svirali *Introdukciju* iz *Fantazije za orkestar* od Tibora Spiegela, subotičkog kompozitora. Solisti su bili Laslo Horvat na violi i Marina Milić na klaviru (Novi Sad). Dirigirao je Milan Asić. U veljači Subotička filharmonija nastupila je sa novodiplomiranom dirigenticom Elvirom Huszár. Pod njezinim ravnanjem izveli su od L. Cherubinia uvertiru *Anacreon*, od J. S. Bacha *Koncert za orkestar i violinu* u E-duru i Haydnovu »*Simfoniju br. 6*«. Solist na violini bio je Tibor Pekar. 7. ožujka, povodom Dana žena profesori muzičke škole priredili su društveni koncert izvevši djela Mozarta, Schuberta, Xavera, Liszta, Dvořaka, Despića, Brahmsa, Kreislera i Milhauda.

Sredinom ožujka gostovala je pijanistica Jasminka Čakar iz Skoplja. Ona je svirala kompoziciju »Godišnja doba« P. Čajkovskog, zatim od I. Golobovskog »Kompoziciju br. 1«, od L. van Beethovena »Sonatu u E-duru« op. 109. i od J. S. Bacha »Kromatsku fantaziju i fugu«. U istom mjesecu bili smo obdareni još jednim vrijednim koncertom. To je bio koncert dueta: umjetnici novosadske Muzičke akademije, Radana Vranešević, Laslo Horvat, Đuro Rajković i Gyula Gaál izveli su gudačke i klavirske duete. Svirali su djela Haydna, Händela, Mozarta, Turinina, Bormiolia i Tarnghia.

U okviru Festivala mladih umjetnika 25. 26. i 27. travnja slušali smo Subotičku filharmoniju sa dobitnicima prvih nagrada u Jugoslaviji: Faragó Ibolju na violončelu, Lauru Levai na flauti i Janka Szöllósi na fagotu. Dirigent je bio Berislav Skenderović iz Novog Sada. Na programu je bio R. Matz »Elegija i humoreska«, J. J. Quantz »Koncert za flautu i orkestar u G-duru« i W. A. Mozart »Koncert za fagot i orkestar u B-duru«. 26. travnja nastupili su studenti Muzičke akademije iz Novog Sada, a 27. filharmonija i orkestri iz Beograda i Šapca sa djelima Telemanna, Haydna, Matza i Nikolića.

7. svibnja je gostovala Opera iz susjednoga grada Segedina. Dali su sa velikim uspjehom rijetko izvedenu operu Guiseppea Verdija »Johannu« (ili »Orleansku djevicu«) u tri čina. Dirigent je bio Pál Tamás. 16. V. Dragan Pešić (violončelo) iz Beograda sa Subotičkom filharmonijom izveo djela Milana Asića »Dvije crnogorske slike«, J. Haydna »Koncert za violoncelo i orkestar u D-duru« i od F. B. Mendelssohna »Simfoniju br. 3« u a-molu.

26. V. novosadska Opera izvela je operu »Tosca« od G. Puccinia u režiji Oktava Enigareskya iz Rumunjske. Ulogu Toske tumačila je beogradska prvakinja Radmila Bakočević, a dirigent je bio Imre Toplak (Novi Sad). U istom mjesecu u dvorani Doma kulture dao je koncert svjetski umjetnik na gitari Pepe Torres iz Perua. Svirao je klasičare i modernije autore zavidnom tehnikom, pa zato je i nazvan »zlatnim gitaristom« svijeta. Koncem svibnja komorni zbor »Pro musica« iz Subotice izveo je zamašan program. Sa solistima Irenom Arsikin sopran (Beograd), Aleksandra Ivanović mezzosopran (Beograd) Rudolf Nemet bas (Novi Sad), Gabor Molnar tenor (Subotica) sa komornim orkestrom i elektro-orguljama Danijel Kirn (Beograd) izveli su kantatu *Befiel dem Engel, dass er komm* od D. Buxtehudea, zatim od A. Vivaldia »Magnificat« i od J. S. Bacha veoma rijetku misu koju su nabavili preko katedralnog regensa iz stranih arhiva, »Misu u g-molu« tzv. »Malu misu«, jer ima samo dva stavka Kyrie i Glorieu. Misu i cijeli koncert uvježbala je i vodila dirigentica komornoga zbora Gabrijela Égető.

Zadnji koncert u sezoni 78/79. bio je u dvorani muzičke škole koji je održao poznati pijanist Leonid Brumberg iz Moskve. Svirao je »Sonatu u F duru« od J. Haydna, »Karneval« od R. Schumanna, 4 preludija od S. Rahmanjinova, »Nokturno« od N. Petina i od F. Liszta »IX. mađarsku rapsodiju«.

Ovaj pregled i izneseni podaci govore o trudu oko organiziranja i o dobrim izvedbama za koje se najviše brinu neki profesori Muzičke škole, Filharmonija i Muzička omladina. Subotički ljubitelji glazbe su zahvalni, ali sigurno da očekuju još više koncerata i to raznovrsnijih i kvalitetnijih.

Josip MIOČ